

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Szabó László ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek, dr. Néveri István ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen, sajtó-helyreigazítás iránt indított perében, a Pest Megyei Bíróság 2008. július 24-én meghozott, 14.P.23.958/2008/3. számú ítélete ellen a felperes részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 24.000 (huszonnégyszer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes sajtó-helyreigazítás iránt előterjesztett keresetében a ... Város Önkormányzatának ingyenes havi lapjában megjelent ... polgármesterrel készített interjúban foglaltakat sérelmezte. Előadta, hogy a lap 2008. júniusi számában a felperesi főiskolára vonatkozó valótlan állítások kerültek közzétételre.

Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte azzal, hogy a riportalany a peres felek között kialakult helyzetről mondta el véleményét, így a PK 12. számú állásfoglalás III. pontjára tekintettel helyreigazításnak nincs helye.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 21.000 Ft illetéket, míg az alperesnek 15 napon belül 21.000 Ft perköltséget.

Az ítélet indokolásában ismertette a sajtó-helyreigazítási eljárásra vonatkozó anyagi és eljárásjogi szabályokat, a Ptk. 79. § (1) bekezdését, a Pp. 342. § (1) bekezdését, valamint a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásában rögzítetteket.

Megállapította, hogy az alperesi újság az interjúalany nyilatkozatát tette közzé, azt, hogy ... polgármester szerint az önkormányzat nem mondhatta volna fel a felperessel megkötött szerződést, ez a kijelentés azonban a felperesre nézve jogsérelmet nem tartalmaz, mert egyrészt nem a felperesre vonatkozik, hanem az önkormányzatra, másrészt pedig a szerződés tartalmazza a lehetséges felmondási módot és határidőt.

A további kijelentések a riportalany véleményét tükrözik, amit alátámaszt az is, hogy a kérdésekre a válaszokat „véleményem szerint” „valószínűleg” „nagy sietséggel meglehetősen rossz szerződést sikerült kötni” kifejezésekkel kezd, amelyek arra utalnak, hogy nyilatkozata során a polgármester a véleményét, értékítéletét fejtette ki. A felperes által kifogásolt kijelentések tehát nem minősülnek tényállításoknak, hanem véleménynyilvánításként, bírálatként értelmezhetők.

Kitért arra is, hogy a riportalany részéről elhangzó valótlan tényállítások miatt is felelősség terheli a sajtószervet, azonban jelen esetben a polgármester nyilatkozata nem minősíthető tényállításnak, hanem olyan vélemény, amely a PK 12. számú állásfoglalás III. pontja értelmében önmagában nem lehet sajtó-helyreigazítás alapja.

Rámutatott arra is az elsőfokú bíróság, hogy a felperes által kifogásolt kijelentések a társadalmi megítélését nem rontották, megítélését negatív irányba nem befolyásolták, ezért a helyreigazítás elrendelésére emiatt nincs jogi lehetőség.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben a kereseti kérelmének megfelelő helyreigazítás közlésére kérte kötelezni az alperest. Kiemelte, hogy nem helytálló az az érvelés, hogy nem jogsértő ...nak az a kijelentése, hogy az önkormányzat „ha akarta volna, sem mondhatta volna fel ezt a szerződést”, mert ezzel azt sugallta, hogy az önkormányzat előnytelen szerződést kötött. A mondatot a szövegkörnyezetbe helyezve, illetve az egész interjú szövegét vizsgálva megállapítható, hogy ezáltal az alperes azt a hamis látszatot keltette, hogy egyoldalú előnyös szerződést kötöttek, azonban még ezt sem teljesítették, sőt jogellenesen meg is szüntették.

Az, hogy riportban szereplő, a felek között korábban folyamatban volt polgári perben a kártérítési felelősség megállapítást nyert, még nem következik az, hogy a szerződő fél javára hátrányos lett volna a megállapodás. A kijelentés valótlan és jogsértő voltát az sem menti, hogy az alperes arról is tájékoztatott, hogy a szerződést hogyan lehetett volna megszüntetni. Ezen túl a polgármester azt is vázolta, hogy hogyan kellett volna a szerződés megszüntetése esetén eljárni, amelyből azonban nem tűnt ki, hogy ez a lehetőség az önkormányzat számára is adott volt.

Nem helytálló, hogy az alperesi interjúban adott válaszok véleménynyilvánításnak minősülnek, mert azok a szavak, amelyeket a riportalany használ, nyilvánvalóan csak azért kerültek a szövegbe, hogy mentesüljön az alperes a jogi felelősségre vonás alól. Egy kijelentést ugyanis pusztán az a körülmény, hogy előtte a „véleményem szerint” vagy a „valószínűleg” kifejezés szerepel, még nem változtat véleményé.

Utalt a PK 12. számú állásfoglalására, mely kimondja, hogy a jogsértő közlés közvetetten, célzásokkal, utalásokkal is megvalósulhat, azonban álláspontja szerint a riportalany által tett kijelentések valóságos tartalmuk, értelmük szerint tényállítások, tényeket állított ... polgármestere, és véleménynek álcázva jelentette ki azt is, hogy nem volt fedezet az ígéretek teljesítésére. Így járt el akkor is, amikor közölte, hogy kellő megalapozottság és előkészítettség nélkül jött létre a jogviszony a felek között, és akkor is, amikor arról szólt, hogy a felperes szerződésből eredő kötelezettségeik alól próbált mentesülni.

A kijelentések azt a látszatot is keltik, mintha úgy kötöttek volna szerződést, hogy nem voltak tisztában annak tényleges következményeivel. Ez az interjúalany által kialakított kép pedig felperesre nézve sérelmes.

Érthetetlen az az elsőfokú bírósági álláspont, hogy a korábbi pervesztés miatt az olvasóközönségben kialakult képet a sérelmes kijelentések már nem befolyásolják, és nem rontják.

A sajtó-helyreigazításban teljesen irreleváns az, hogy az érintett személyről milyen kép alakult ki és nem mentesíti a sajtószervet a valósághű tájékoztatás kötelezettsége alól az, hogy esetleg korábban egy marasztaló bírósági határozat született. Kérte az alperes első- másodfokú perköltségben történő marasztalását is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet megalapozottságára hivatkozott és arra, hogy amennyiben elfogadnánk a felperesi keresetben és fellebbezésben foglaltakat, akkor az újságírás ellehetetlenülne, és kizárt lenne riportműfajban bármit is megjelentetni. Egyetértett azzal, hogy az a kijelentés, hogyha az önkormányzat akarta volna, sem mondhatta volna fel a szerződést, nem a felperesre vonatkozik.

A polgármester által elmondottak kizárólag a nyilatkozó véleményét tükrözik, a nyilatkozó értékítéletét tartalmazza a cikk egyéb, felperes által kifogásolt része is, ezért a sajtó-helyreigazítási igény nem megalapozott.

Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a szövegkörnyezetet, a cikk egészét értékelte. Kifejtette, hogy az írás a riporter kérdésekre adott válaszokat tartalmazza, mely egyben tükrözi a nyilatkozó értékítéletét is.

Mindezeknek megfelelően kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményeként a tényállást helyesen állapította meg és abból érdemben teljesen helytálló jogi következtetést vont le, ezért az így meghozott döntéssel a másodfokú bíróság egyetértett, helyes indokaira is kiterjedően.

A Fővárosi Ítéltábla általánosságban az alábbiakat emeli ki:

A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak.

Ezzel a rendelkezéssel a Ptk. védelmet kíván nyújtani a személyiség megsértésének mindenféle megnyilvánulásával szemben, ezen túl külön rendelkezik arról, hogy ha a jogsértő magatartás a sajtó útján történik, akkor az érintett fél speciális jogvédelmet, sajtó-helyreigazítást kérhet, amelyre a Ptk. 79. § (1) bekezdése értelmében akkor kerülhet sor, ha a sajtószerv az érintett személyre vonatkozó, valótlan tényállítást közöl, vagy a való tényeket hamis színben tünteti fel. A hatályos jogszabályi rendelkezések alapján a sajtószerv - jelen esetben az alperes - a sajtó-helyreigazítási eljárás során azt köteles hitelt érdemlően, teljes bizonyossággal igazolni, hogy mindaz, amit az olvasók elé tár, amit a cikkében megjelentet megfelel a valóságnak, illetve a közölt tényeket nem tünteti fel hamis színben. Ez a tényállítások valóságtartalmára kiterjedő bizonyítás akkor is terheli a sajtószervet, ha híven közli más személy nyilatkozatát vagy átveszi más szerv közleményét /Pp. 342. § (2) bekezdése, a 345. § (2) bekezdése, PK 14. számú állásfoglalás/.

Emellett figyelemmel kell lenni a sajtóról szóló 1986. évi II. törvényben foglaltakra, amely úgy rendelkezik, hogy az Alkotmányban biztosított sajtószabadság mindenki számára jogot ad arra, hogy nézeteit a sajtó útján közölje, kifejtthesse, de a törvény 3. § (1) bekezdése szerint a sajtószabadság gyakorlása nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével, tekintettel arra is, hogy a sajtó feladata a hiteles, pontos és gyors tájékoztatásról való gondoskodás.

A Legfelsőbb Bíróság PK 12 számú állásfoglalása azt is rögzíti, hogy a jogsértés elbírálásánál nem lehet a használt kifejezéseket elszigetelten vizsgálni, figyelemmel kell lenni a szöveggörnyezetre is, és az egymáshoz tartalmilag szorosan kapcsolódó, egymással összetartozó részeket összefüggésükben kell vizsgálni, továbbá a sajtóközleményt a maga egészében, a kifogásolt közléseket, kifejezéseket valóságos tartalmuk szerint kell elbírálni.

Ennek megfelelően kell megállapítani, hogy a sajtóközlemény kifogásolt részében, illetőleg a közlemény egésze a tényállításaival meghamisítja-e, hamis színben tünteti-e fel a valóságot, tehát megalapozza-e a helyreigazítás elrendelését.

A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása rámutat arra is, hogy a vélemény, értékítélet, bírálat sajtó-helyreigazítás tárgya nem lehet.

A másodfokú bíróság - tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság érdemi határozatát részletesen, mindenre kiterjedően helyesen indokolta - álláspontját összefoglalóan az alábbiak szerint rögzíti.

A ...i ingyenes havi lap interjú készített ... polgármesterrel, aki az önkormányzattal kötött szerződésről, annak felmondásáról mondta el véleményét. A cikk egészét vizsgálva egyértelműen megállapítható, hogy véleménynyilvánításról, a riportalany álláspontjának jelzett, a jogügyletről kialakított értékítéletének közléséről van szó,

ami a PK 12. számú állásfoglalás III. pontja értelmében nem alapozza meg a sajtó-helyreigazítás elrendelését.

Az előkészítettség hiányáról, a megalapozottság nélküli „szerződéskötés”-ről, a „helyzetből való menekülés”-ről közöltek szintén olyan értékelésnek minősülnek, ami helyreigazítás elrendelésére nem ad alapot.

A másodfokú bíróság azonban azt szükségesnek tartja kiemelni, hogy a sajtó-helyreigazítási eljárás speciális személyiségvédelmi eszköz, amelyre speciális anyagi és eljárásjogi szabályok vonatkoznak, így az érintett hátrányos megítélésének bekövetkezte, vagy reális társadalmi értékelésének változása a per eldöntése szempontjából nem bír relevanciával, mert a sajtó-helyreigazítás elrendelésének csak valótlan állítások, illetve a való tények hamis színben való feltüntetése esetén van helye, ezért a felperes megítélésének változásával összefüggésben kifejtetteket a Fővárosi Ítéltábla mellőzni rendeli az elsőfokú ítélet indokolásából.

A Fővárosi Ítéltábla mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése valamint a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban felmerült költségekről a Pp. 239. §-án keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében foglaltakra is.

Budapest, 2008. szeptember 23.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő